

РЕШЕНИЕ

№ 9618

гр. София, 19.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав,
в публично заседание на 10.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **1161** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на К. Н. Д. с постоянен адрес в [населено място], подадена чрез процесуалния му представител адв. П. Ц., срещу Решение № 2153-21-300/27.11.2024 г. на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) – С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/01.10.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /ПО/ в ТП на НОИ С.-град.

По изложените в жалбата доводи за незаконосъобразност на посоченото решение, съставляващи основания по чл. 146, т. 3 и т. 4 АПК, се претендира отмяната му. Жалбоподателят оспорва определяния от пенсионния орган размер на пенсията и конкретно индивидуалният коефициент, обусловен от осигурителния доход на лицето за периода 15.04.1994 г. – 31.12.1996 г. и за периода от 01.01.1997 г. до 14.04.1997 г. Позовава се на документи, които счита, че опровергават установяванията на органа за размера на получаваното от жалбоподателя брутно трудово възнаграждение в качеството му член на управителния орган на „Частна земеделска и инвестиционна банка“ АД. Допълнителни аргументи извлича от публично достъпните статистически справки на НСИ за средногодишните възнаграждения в страната за периода 1992 г. – 1996 г. Защитната теза се основава и на направено в жалбата тълкуване на отделни разпоредби от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС). Доводите се

поддържат в с.з., допълнително обосновани в представени от адв. Ц. писмени бележки.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – С.-град, чрез процесуалния си представител юрк. М., оспорва жалбата, като реферира към съображенията, развити в обжалваното административно решение.

Административен съд – София-град, III отделение, 75 състав, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

На 19.06.2024 г. К. Н. Д. е подал заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст (ОСВ), към което е представил документи за осигурителен стаж и осигурителен доход за периода до 01.01.2000 г., отразени в описа в раздел III на заявление вх. № 2113-21-4070 (л. 9 от делото). Към датата на подаденото заявление г-н Д. има навършена възраст 68 години, 3 месеца и 13 дни.

Въз основа на представените документи длъжностното лице по пенсионно осигуряване е зачело осигурителен стаж в размер на 16 години, 9 месеца и 1 ден от трета категория труд за периода от 03.10.1975 г. до 15.04.1997 г. Документи за осигурителен стаж, положен след тази дата, не са били представени – обстоятелство, което не се оспорва от жалбоподателя.

На 05.08.2024 г. е издадено Разпореждане № [ЕГН], с което на жалбоподателя е отпусната лична пенсия за ОСВ по чл. 68, ал. 3 КСО в минимален размер, считано от 08.05.2024 г. - датата на влизане в сила на Решение № 4605/14.03.2024 г. на СРС с установен осигурителен стаж в „Частна земеделска и инвестиционна банка“ АД /приложено по делото на л. 10/ и придобиване право на пенсия на това основание.

На 01.10.2024 г. е издадено Разпореждане № [ЕГН], с което личната пенсия за ОСВ на К. Д. е изменена на основание чл. 99, ал. 1, т. 2, б. д" КСО, във връзка с чл.10, ал. 2 от НПОС, и определена в действителен размер от 168.27 лв., приравнен на минимален размер 444,58 лв. съгласно чл. 70, ал.13 КСО от датата на отпускането 08.05.2024 г. и на минимален размер 493.48 лв. от 01.07.2024 г. В разпореждането са изложени мотиви относно включването при изчисляването на индивидуалния коефициент на минималната работна заплата, установена за страната за периода от 15.04.1994 г. до 14.04.1997 г. Посочено е, че съгласно чл. 40, ал. 2 от НПОС осигурителния доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски, се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, както и с документ по утвърден образец. Документите се издават въз основа на ведомости за заплати и други разплащателни документи. При липса на такива документи по изключение могат да се ползват други автентични документи, щом те съдържат достатъчно данни за осигурителния доход. Когато няма данни за трудовото възнаграждение, се взема минималната работна заплата за страната за съответния период. Прието е, че в случая представените служебни бележки за получено възнаграждение не съдържат достатъчно данни за осигурителен доход за съответния период. В регистъра на осигурените лица липсват данни по чл. 5, ал. 4, т.1 КСО за времето след 01.01.1997г. За изчисляване на индивидуалния коефициент за времето от 15.04.1994-14.04.1997г. е ползвана минималната работна заплата, установена за страната за съответния период.

С тези мотиви размерът на пенсията на жалбоподателя е определен по реда на чл. 70 от КСО от следните данни: зачетен осигурителен стаж от трета категория труд 16 години, 9 месеца и 1 ден: индивидуален коефициент 0.3160, изчислен съгласно чл. 70, ал. 9, изр. първо и второ КСО от осигурителен доход за периода 15.04.1994 -

14.04.1997 г., определен на база минималната работна заплата за страната /за периода от 15.04.1994 до 31.12.1996 г. - 91444.76 лв. и от 01.01.1997 г. до 14.04.1997 г. - 49847,37 лв. /посочени в разпореждането 49,85 лв.- деноминирани/; доход за изчисляване размера на пенсията 478,87 лв., получен като средномесечният осигурителен доход за страната за периода от 12 календарни месеца преди месеца на отпускане на пенсията /05.2023 - 04.2024 г./ - 1515.40 лв. е умножен по ИК 0,3160; проценти осигурителен стаж съгласно чл.70. ал.1 КСО - 22,61 % /за 16 год. и 9 месеца x 1.35 % /. Съгласно чл.70, ал.1 КСО е определен размер на пенсия 108.27 лв. /22.61 % от 478.87 лв./ и на основание §7ж от ПЗР на КСО сума по §7ж, ал. 18 от ПЗР на КСО/2022 г.- 60.00 лв., като определеният размер пенсия 168.27 лв. е приравнен съгласно чл.70, ат. 13 КСО на минимален размер 444,58 лв. от датата на отпускането 08.05.2024 г, и на минимален размер 493,48 лв. от 01.07.2024 г.

Разпореждане № [ЕГН]/01.10.2024 г. е обжалвано и потвърдено с Решение № 2153-21-300 на директора на ТП на НОИ-С.-град. Решаващият орган е концентрирал правният спор до размера на осигурителния доход на жалбоподателя за периода 15.04.1994 г. – 14.04.1997 г. и съобразно с това следващият се индивидуален коефициент, участващ при определянето на размера на пенсията за ОСВ. Даденият с решението отговор е мотивиран с регламентацията в чл. 70, ал. 8 КСО и при съобразяване на установеното от пенсионния орган, че К. Д. няма положен осигурителен стаж след 14.04.1997 г., поради което попада в хипотезата на изречение последно от чл. 70, ал. 8 КСО. При това е потвърден е подхода, съобразно който при изчисляване на индивидуалния коефициент е взет предвид последните 36 месеца от зачетения осигурителен етаж, а именно периода 15.04.1994 г. - 14.04.1997 г. Директорът на ТП на Н. С.-град е цитирал текстът на чл. 70, ал. 9 КСО. Съобразил е предвидените в чл. 2, т. 2 от НПОС документи, които следва да се представят в случаите по чл.70, ал. 8, изречения второ, трето и четвърто от КСО, а именно: документи за последния осигурителен доход преди 1 януари 2000 г., в които доходът е посочен помесечно, както следва: а/ за недостигащия период до 36 месеца, когато осигурителният доход на лицето след 31 декември е за период, по-малък от 36 месеца: б/ за период от 36 месеца, когато лицето няма осигурителен доход след 31 декември 1999 година; в/ за наличния доход, когато същият е за период, по-малък от 36 месеца. Възпроизвел е съдържанието на чл. 40, ал. 2, 3 и 5 от НПОС, като е акцентирал на разпоредбата на чл. 40, ал. 7 от НПОС, установяваща специален материалноправен режим за определяне на осигурителния доход, при липса на изискуемите документи за установяването му. Органът е потвърдил установяванията, че осигурителният стаж на жалбоподателя за периода 15.04.1994 г.-14.04.1997г. е зачетен въз основа на влязлото в сила Решение № 4605/14.03.2024 г. на СРС по гр. д. № 15156/2023 г. Счел е, че с него се установява осигурителен стаж, но не и осигурителен доход, чийто размер съгласно чл. 40, ал. 2 от НПОС не може да се удостоверява с представените от жалбоподателя договори за управление и служебни бележки за получено възнаграждение. Административният орган е съобразил относимото за лицата, работещи без трудово правоотношение законодателство, като с оглед липсата на данни за осигурителния доход на жалбоподателя за периода 15.04.1994 г. - 14.04.1997 г., е приел, че длъжностното лице по пенсионно осигуряване законосъобразно е приложило реда по чл. 40, ал. 7 НПОС при изчисляване на размера на пенсията. С тези мотиви е отхвърлено оспорването на Разпореждане № [ЕГН] от 01.10.2024 г. Решение № 2153-21-300 е връчено на К. Д. на 17.01.2025 г. /л. 51/.

Жалбата срещу него е депозирана на 30.01.2025 г.

При така установените фактически обстоятелства, след проверка законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК и съгласно правомощията си по чл. 168 АПК, от правна страна съдът приема следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна, имаща право и интерес от оспорването, срещу подлежащ на обжалване акт, след осъществен административен контрол. Същата е депозирана в законоустановения срок, предвид което се явява процесуално допустима, като разгледана по същество е неоснователна.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, буква "а" КСО разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им.

При тази нормативна уредба и приложенияте по делото на л. 50 и на л. 71 Заповед № 1712/17.08.2015 г. и Заповед № 2395/25.02.2021 г., съдът намира, че оспореното Решение № 2153-21-300/27.11.2024 г. е издадено от материално и персонално компетентен орган – директорът на ТП на НОИ С.-град.

Идентичен извод следва и по отношение на потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН] от 01.10.2024 г.

Съгласно чл. 98, ал. 1, т. 1 КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, или други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт.

Процесното разпореждане е издадено от Н. Д. Ц. – началник на сектор „Отпускане на пенсия – втори“, на която със Заповед № 1015-21-67/01.03.2021 г. /л. 38/ е възложено ръководството на пенсионното осигуряване по смисъла на чл. 98, ал. 1, т. 1 и ал. 2 и чл. 99, ал. 1 КСО.

Оспореното Решение № 2153-21-300, както и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН] отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 5 КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 АПК. Посочени са фактическите и правни основания за издаването им. Спазени са изискванията за форма, като упражнената компетентност е обоснована с конкретно цитирани разпоредби от КСО и НПОС, приложени съобразно събраните в производството и приобщени с административната преписка документи.

Не се констатират нарушения на административнопроизводствените правила. Пенсионните органи са извършили нужните процесуални действия и са събрали необходимите доказателства за установяване на релевантните за размера на пенсията факти и обстоятелства.

Възраженията на жалбоподателя са по приложението на материалния закон, като спорът между страните касае определянето на осигурителния доход на К. Н. Д. за периода 15.04.1994 г. - 14.04.1997 г., когато същият е заемал длъжността председател на Управителния съвет на „Частна земеделска и инвестиционна банка“ АД. Според жалбоподателя неправилно за посочения период е взета предвид минималната работна заплата за страната съгласно чл. 40, ал. 7 от НПОС. Счита, че представените в административното производство документи – договори за управление и служебни

бележки за получавано трудово възнаграждение в посочената банка опровергават констатациите на пенсионния орган, обусловили приложението на чл. 40, ал. 7 от НПОС.

Възраженията са неоснователни.

В чл. 1, ал. 1 от НПОС е посочено, че пенсиите и добавките към тях се отпускат и изплащат въз основа на писмено заявление по образец, утвърден от управителя на Националния осигурителен институт (НОИ), към което се прилагат всички необходими оригинални документи, освен документите, заверени копия от които се съхраняват в пенсионното досие на заявителя съгласно чл. 9, ал. 2.

Съгласно чл. 40, ал. 1 - 3 от НПОС осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец. Осигурителният доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски, се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО или с осигурителна книжка, както и с документ по утвърден образец. Осигурителният доход за времето, през което е получавано обезщетение от държавното обществено осигуряване, изплащано от териториалното поделение на НОИ, се установява с данни от информационната система на НОИ. Документите по ал. 1 и 2 се издават въз основа на ведомости за заплати, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд.

Алинеи 5 и 6 на чл. 40 от НПОС предвиждат, че когато документите по ал. 3 липсват, осигурителите или техните правоприменници по изключение могат да издават удостоверения за осигурителен стаж и трудово възнаграждение или за осигурителен доход и въз основа на други автентични документи, щом те съдържат достатъчно данни за осигурителния стаж и за осигурителния доход. Когато няма данни за трудовото възнаграждение, в издаваните документи за пенсиониране се посочва минималната работна заплата за страната за съответния период, а за времето след 31 декември 2002 г. - минималния месечен осигурителен доход за работниците и служителите и за лицата, работещи по договори за управление и контрол на търговски дружества.

Разпоредбата на чл. 40, ал. 7 от НПОС посочва, че когато няма данни за осигурителния доход за определен период към датата на подаване на заявлението за пенсия, размерът на пенсията се определя въз основа на минималната работна заплата, установена за страната, за съответния период, а за времето след 31 декември 2002 г. - въз основа на минималния месечен осигурителен доход за работниците и служителите и за лицата, работещи по договори за управление и контрол на търговски дружества.

При съобразяване на горепосочената регламентация и в съответствие с реда, посочен в чл. 70, ал. 8 КСО за изчисляване на индивидуалния коефициент на пенсиите, отпуснати с начална дата след 31 декември 2018, органите на ТП на НОИ С. - град са предприели необходимите действия за изясняване на осигурителния доход на жалбоподателя. При действието на изр. второ от цитираната разпоредба и установяването, че К. Д. няма положен осигурителен стаж след 14.04.1997 г. – обстоятелство, което не е спорно между страните, законосъобразно при изчисляване на индивидуалния му коефициент е взет предвид зачетения осигурителен стаж на лицето за периода 15.04.1994 г. – 14.04.1997 г.

С оглед липсата на данни за осигурителния доход на К. Д. за този период, правилно е приложена разпоредбата на чл. 40, ал. 7 от НПОС и е взета предвид минималната работна заплата за страната.

Неоснователно е възражението за подценена доказателствена стойност на представените в производството договори за управление и служебни бележки за получавано трудово възнаграждение, които правилно е посочено в обжалваното решение, че не могат да служат за установяване на осигурителния доход на лицето. Съответно и неоправдани са очакваните от жалбоподателя благоприятни последици от тези документи. С въпросните документи може да са доказва заеманата длъжност и изпълняваната работа във връзка с категоризирането на труда, респ. с тях може да се удостоверяват факти, свързани с трудовото правоотношение на лицето, но не може да се установява осигурителен доход. В този смисъл са Решение № 300 от 13.01.2025 г. на ВАС по адм. д. № 6941/2024 г., VI о., Решение № 15393 от 11.12.2020 г. на ВАС по адм. д. № 8865/2020 г., VI о., и Решение № 2979 от 13.03.2017 г. на ВАС по адм. д. № 3439/2016 г., VI о. Съобразно регламентацията в чл. 40, ал. 2, ал. 3 и ал. 5 от НПОС осигурителният доход се доказва само с изброените в тези разпоредби документи, поради което установяването на отделни елементи от брутно трудовото възнаграждение и конкретно неговият размер, е недопустимо да се установява с договора за управление и служебни бележки, вкл. посредством поисканата от жалбоподателя съдебно-икономическа експертиза, която да изчисли евентуално получаваното от него възнаграждение през обследвания период. Чрез писмено заключение на вещо лице не може да се доказва осигурителен доход - Решение № 1727 от 23.02.2022 г. на ВАС по адм. д. № 9205/2021 г., VI о. и Решение № 8789 от 8.09.2006 г. на ВАС по адм. д. № 1551/2006 г., VI о. Аргумент в подкрепа на този извод е и съдържанието на ал. 6 и 7 на чл. 40 от НПОС, които установяват специален материалноправен режим за определяне размера на осигурителния доход при липса на писмени данни за това - размерът на пенсията се определя въз основа на минималната работна заплата, установена за страната, за съответния период.

Съгласно чл. 70, ал. 8 КСО за пенсиите, отпуснати с начална дата след 31 декември 2018 г., индивидуалният коефициент се изчислява от осигурителния доход на лицето за периодите след 31 декември 1999 г. до датата на отпускане на пенсията, но за период, не по-малък от 36 месеца. Когато осигурителният доход на лицето след 31 декември 1999 г. е за период, по-малък от 36 месеца, за недостигащия период се взема предвид и последният му осигурителен доход преди 1 януари 2000 г. по ред, определен с наредбата по чл. 106. Когато лицето няма осигурителен доход преди 1 януари 2000 г. или доходът му преди тази дата е за период, по-малък от необходимия за допълване до 36 месеца, индивидуалният коефициент се изчислява от наличния доход независимо от продължителността на периода, за който се отнася. Когато лицето няма осигурителен доход след 31 декември 1999 г. индивидуалният коефициент се изчислява от последния му осигурителен доход за 36 месеца до тази дата или от наличния му доход, когато доходът е за по-малък период.

Жалбоподателят не оспорва, че няма осигурителен стаж след 14.04.1997 г., поради което в неговия случай е приложимо правилото на изр. последно от чл. 70, ал. 8 КСО, като индивидуалният коефициент законосъобразно е изчислен при съобразяване на последните 36 месеца от зачетения осигурителен стаж, а именно 15.04.1994 г. – 14.04.1997 г. При липсата на данни за осигурителен доход за периода и нормата на чл. 40, ал. 7 НПОС общият осигурителен доход за периода от 15.04.1994 г. до 14.04.1997 г. законосъобразно е изчислен въз основа на минималната работна заплата, установена за страната през този период.

Не е налице твърдяната неяснота по отношение на конкретно посочените суми на

осигурителния доход, т.к. минималната работна заплата за страната се определя с постановление на Министерски съвет и е 1565 лв. от 01.01.1994 г. /ПМС № 27/1994 г., ДВ, бр. 14/1994 г./, 1814 лв. от 01.07.1994 г. /ПМС № 146/1994 г., ДВ, бр. 63/1994 г./, 2143 лв. от 01.10.1994 г. /ПМС № 268/1994 г., ДВ, бр. 96/1994 г./, 2450 лв. от 01.04.1995 г. /ПМС № 98/1995 г., ДВ, бр. 46/1995 г./, 2450 лв. от 01.04.1995 г. /ПМС № 98/1995 г., ДВ, бр. 46/1995 г./, 2555 лв. от 01.07.1995 г. /ПМС № 166/1995 г., ДВ, бр. 75/1995 г./, 2760 лв. от 01.10.1995 г. /ПМС № 222/1995 г., ДВ, бр. 105/1995 г./, 3040 лв. от 01.04.1996 г. /ПМС № 56/1996 г., ДВ, бр. 27/1996 г./, 4000 лв. от 01.07.1996 г. /ПМС № 172/1996 г., ДВ, бр. 62/1996 г./, 5500 лв. от 01.10.1996 г. /ПМС № 245/1996 г., ДВ, бр. 84/1996 г./, 11000 лв. от 01.02.1997 г. /ПМС № 34/1997 г., ДВ, бр. 13/1997 г./.

При тези данни с Разпореждане № [ЕГН] вярно е изчислен общият осигурителен доход на жалбоподателя за периода от 15.04.1994 г. до 31.12.1996 г. – 91444,76 лв. и 49,85 лв. /деноминирани/ - общ осигурителен доход за периода от 01.01.1997 г. до 14.04.1997 г.

Индивидуалният коефициент на К. Д. е определен съгласно чл. 70, ал. 9, изр. първо и второ КСО, според който същият се изчислява, като сборът на месечните съотношения между осигурителния доход на лицето за месеца и средния осигурителен доход за страната за същия месец се раздели на сбора от съотношенията между броя на работните дни, за които се отнася осигурителният доход на лицето за съответния месец, и броя на работните дни през месеца – за всички месеци, участващи при изчисляване на индивидуалния коефициент. Отработените часове от лицето се изчисляват пропорционално на законоустановеното работно време.

ИК на жалбоподателя е приложен спрямо средномесечният осигурителен доход за страната за 05.2023 г. – 04.2024 г., при което е определен доход за изчисляване на размера на пенсията му – 478,87 лв.

Спазен е алгоритъма по чл. 70, ал. 1 КСО. Размерът на пенсията е определен, като дохода от 478,87 лв. е умножен с посочения в т. 1 процент от 1,35 за всяка година осигурителен стаж без превръщане и съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж без превръщане. Процентът от 22,61 % е получен на база зачетения осигурителен стаж от 16 г. и 9м. С включване на сумата по § 7ж, ал. 18 от ПЗР на КСО (ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) е изчислена личната пенсия за ОСВ на жалбоподателя от 08.05.2024 г. - 444,58 лв. и след осъвременяване – 493,48 лв. от 01.07.2024 г. съгласно чл. 10, т. 2 ЗБДОО за 2024 г.

В обобщение съдът намира, че обжалваното Решение № 2153-21-300/27.11.2024 г. и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/01.10.2024 г. са законосъобразно издадени, а оспорването им от К. Д. е неоснователно.

При този изход на спора основателно е своевременно направеното от процесуалния представител на ответника искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, което съдът на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ определя на 100 лева.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 75-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на К. Н. Д. срещу Решени № 2153-21-300/27.11.2024 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт

С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/01.10.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване в Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град.

ОСЪЖДА К. Н. Д. да заплати на Националния осигурителен институт юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 100,00 (сто) лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд – София-град пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението до страните.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 АПК.

Съдия: